

نقش وهابیت در اوگاندا

نقش وهابیت در اوگاندا

ورود وهابیت به این کشور، همانند کنیا و اوگاندا به دهه 1960 و چند سال پس از استقلال اوگاندا باز می گردد. در اواخر این دهه، تعدادی از مبلغان وهابی از کشورهای سودان و عربستان در قالب معلمان عربی وارد این کشور شده، در مناطق مسلمان نشین اقدام به تبلیغ اندیشه های وهابیت کردند. وهابیان در این سال ها با انجمن ملی پیشبرد مسلمان نیز ارتباط داشتند و در تلاش بودند از طریق این سازمان نیز بخشی از اهداف خود را به تحقق رسانند. از این رو، در مسائل داخلی انجمن ملی پیشبرد مسلمانان نیز دخالت کردند که به اوج گیری منازعه میان این سازمان و مخالفان آنها، از جمله عیدی کاواگانیا و موشی موگروا و در نهایت، قتل این دو فرد منجر گشت.

ورود وهابیت به این کشور، همانند کنیا و اوگاندا به دهه 1960 و چند سال پس از استقلال اوگاندا باز می گردد. در اواخر این دهه، تعدادی از مبلغان وهابی از کشورهای سودان و عربستان در قالب معلمان عربی وارد این کشور شده، در مناطق مسلمان نشین اقدام به تبلیغ اندیشه های وهابیت کردند. وهابیان در این سال ها با انجمن ملی پیشبرد مسلمان نیز ارتباط داشتند و در تلاش بودند از طریق این سازمان نیز بخشی از اهداف خود را به تحقق رسانند. از این رو، در مسائل داخلی انجمن ملی پیشبرد مسلمانان نیز دخالت کردند که به اوج گیری منازعه میان این سازمان و مخالفان آنها، از جمله عیدی کاواگانیا و موشی موگروا و در نهایت، قتل این دو فرد منجر گشت. [1]

فعالیت های وهابیان در اوایل دهه 1970 و با به قدرت رسیدن عیدی امین شدت گرفت و وی که از روابط بسیار خوبی با عربستان برخوردار بود و این کشور را یکی از متحدان اصلی خود در نظر می گرفت، زمینه تحکیم جایگاه وهابیان در این کشور را فراهم آورد. عیدی امین علاوه بر پشتیبانی از تاسیس دفتر رابطه العالم الاسلامیه در این کشور، پس از اخراج فرقه احمدیه از اوگاندا، امکانات این فرقه را در اختیار وهابیان قرار داد. در این سال ها، ده ها تن از دانش آموزان مسلمان اوگاندا برای ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی به عربستان اعزام گردیده و پس از دانش آموختگی، به عنوان شیخ های متمایل به وهابیت، در مساجد و مدارس گوناگون اوگاندا مشغول به فعالیت شدند. [2]

وهابیان در طول این دهه در تاسیس شورای عالی مسلمانان اوگاندا نیز با عیدی امین همکاری کردند و اساسنامه این سازمان با دخالت چند تن از علمای وابسته به جریان وهابیت تنظیم گردید. وهابیت پس از سرنگونی عیدی امین همچنان به فعالیت خود در این کشور ادامه داد و سازمان های وهابی، به ویژه رابطه العالم الاسلامیه و انجمن جهانی جوانان مسلمان، به دخالت خود در امور داخلی مسلمانان این کشور و به ویژه شورای عالی مسلمانان اوگاندا ادامه دادند. در این باره « انجمن جهانی جوانان مسلمان» با همکاری « انجمن جوانان مسلمان اوگاندا» طی برگزاری کنفرانس بین المللی در کامپالا در سال 1984 و با حضور عالی ترین مقامات مسلمان اوگاندا، تلاش کردند تا به اختلاف های داخلی شورا پایان داده، نامزد مورد نظر

خود، شیخ عبدو عبید، را به عنوان رئیس شورای عالی مسلمانان اوگاندا تا سال 2000 که به انتخاب شیخ شعبان رمضان مویاجه منجر شد، ادامه یافت و آنها نقش موثری در برگزاری کنفرانس موسوم به موافقت نامه مکه (1986)، کنفرانس وحدت انجمن جوانان مسلمان اوگاندا (1993) و مجمع عمومی شورای عالی مسلمانان (1993) ایفا نمودند که باعث عمیق تر شدن هر چه بیشتر اختلاف های داخلی شورای عالی مسلمانان و گروه های اسلامی رقیب گردید. [3]

در حال حاضر، وهابیان دفاتری در کامپالا و دیگر شهرهای این کشور، از جمله انتبه و جینجا دارند و از طرق گوناگون، سعی می کنند دامنه فعالیت های تبلیغی خود را در این کشور توسعه دهند. آنها در دهه های 1980 و 1990 با هدف تثبیت موقعیت خود در اوگاندا، ده ها مسجد و مدرسه اسلامی در شهر ها و روستاهای این کشور احداث کردند که امروزه مراکز اصلی فعالیت وهابیان در نظر گرفته می شوند و این مورد، جدا از برگزاری سالیانه ده ها سمینار و گرد همایی و مسابقات قرآنی در مناطق استقرار مسلمانان در این کشور است. علاوه بر آن، دولت عربستان از زمان تاسیس و آغاز فعالیت دانشگاه اسلامی اوگاندا، این دانشگاه را یکی از پایگاه های تبلیغی خود کرده است؛ در این باره عربستان علاوه بر تقبل بخشی از هزینه های این دانشگاه، چند تن از استادان خود و همچنین چند نفر از سودانی هایی را که در دانشگاه های عربستان تحصیل کرده اند، برای تدریس علوم اسلامی (و در واقع برای تبلیغ غیر مستقیم ایدئولوژی وهابیت) به این دانشگاه اعزام نموده است. [4]

شایان ذکر است با وجود اقدامات گسترده دولت عربستان و سازمان رابطه العالم الاسلامیه (و دیگر سازمان های وهابی تابعه) در کشور اوگاندا، مسلمانان این کشور به هیچ عنوان نظر مساعدی نسبت به وهابیان نداشته، وهابیت را جریانی انحرافی از اسلام در نظر می گیرند. بیشتر شیخ ها و علمای اوگاندا نیز در منبرها و مساجد خویش آشکارا از وهابیت بیزارى جسته، مسلمانان را به دوری از آنان فرا می خوانند. [5]

[1]. [2].134. [3].28 1376. [4].29. [5].

(.)